

A SZATMÁRNÉMETI RÓM. KATH.

PÜSPÖKI FIU-NÉPISKOLA

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1908-1909. TANÉV VÉGÉVEL.

**A TANÍTÓTESTÜLET KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL
SZERKESZTETTE:**

**JANKOVICS JÁNOS,
IGAZGATÓ.**

**SZATMÁR-NÉMETI.
NYOMATOTT A PÁZMÁNY-SAJTÓ KÖNYVNYOMDÁBAN
1909.**

A SZATMÁRNÉMETI RÓM. KATH.

PÜSPÖKI FIU-NÉPISKOLA

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1908-1909. TANÉV VÉGÉVEL.

**A TANÍTÓTESTÜLET KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL
SZERKESZTETTE:**

**JANKOVICS JÁNOS,
IGAZGATÓ.**

**SZATMÁR-NÉMETI.
NYOMATOTT A PÁZMÁNY-SAJTÓ KÖNYVNYOMDÁBAN
1909.**

A népiskolai növendékeknél leggyakrabban előforduló hibákról

E szerény értekezés tétele iránt 20 éves tanítóságom alatt mindenkor kiváló érdeklődést tanúsítottam. Ezelőtt 16 évvel, egy tanügyi lapban írogattam ily irányban. Ez alkalommal régi gondolataimat és eszméimet kibővítve, azzal a tudattal bocsájtom közre ezen „Értesítő”-ben, hogy olvassák minél többen, különösen ajánlom az alább elmondottakat a kedves jó Szülők kiváló figyelmébe, hiszen hozzájuk intézem e sorokat, mert a nevelő-tanítók fontos és magasztos munkájához elkerülhetetlenül szükséges a szülői ház, a család támogatása. A családnak és az iskolának, e két nagy tényezőnek arra a célra kell törekednie, hogy az Isten képmására teremtett s nevelésükre bízott generációból, vallásos, hazafias, becsületes, engedelmes, felebarátját szerető, igaz embert neveljenek.

Ne legyen tehát beigazolva soha az a mondás: „Amit az iskola épít, lerombolja a család, a szülői ház.” Ez nem általánosságban van mondva, mert hála Istennek vannak nagy számban kivételt képező családok, ezeknek tisztelet és elismerés. Fogjon tehát össze a nevelés munkájában a család és iskola és szoros barátságban, összeköttetésben működjenek karöltve közös célunk minél tökéletesebb elérésére.

Ma már annyira vagyunk erkölcsileg, hogy az emberiség sorsa iránt melegen érző egyének ajkairól igen gyakran halljuk e félelmes felkiáltást: „Mi lesz a világból, ha így halad?” Napi lapjaink olvasása közben itt egy öngyilkos, amott egy sikkasztó, emitt egy uzsorás nevével találkozunk, mely esetek felett beható gondolkodás után arra a meggyőződésre jutunk: ezen tragikai eseteket mind ki lehetett volna kerülni a tragikai hősök helyes nevelése által ama korban, melyről Fenelon mondja: „A gyermekkor azon egyetlen kor, melyben az ember még mindent megtehet a javításra.”

„Ez a mindenre figyelemmel kiterjedő mozgékony, nyughatatlan s minden kényszertől idegenkedő kor, mely nagy buzgalommal szemléli kis világában — iskolában és családban — a körülötte történeteket; ez az a kor, melyben a szív — bárha fiatal is — vigyáz és minden előtt, mi őt körülveszi, feltárul, szorgosan törekszik annak ízlésére, ami kívánságát ingerli. E korban a gyermekség hanyag, figyelmetlen, mértéktelen, heves, önfejű” — mondja Dupanloup!

Mily tiszta és világos képe ez a gyermek lelki világának?

Mily élénk színekkel látja ebben a két tényező lerajzolva a gyermekkor hibáit?

Egy alkalommal ezt hallottam egy anyától: „Gyermekeim még oly ifjak, tán nem fog ártani, ha kívánalmaikat teljesítem. Jobban szeretem őket, semhogy azokat meg tudnám tagadni tőlük. Nincs annak semmi rossz következése, hisz csak néhány évről van szó, hisz csak addig tart, míg gyermekek.” Csalódik Asszonyom — mondtam neki, — gyermekeinek e korban művelt tettei egész életére kihatnak. Erre céloz a közmondás: „amit Jancsi megszokott, azt János sem hagyja el.” Félszeg nevelést nyer a gyermek, ha minden kívánsága teljesül, elferdül jelleme, ha akarata mindenben érvényesül; elrontható szive is, ha tulságosan foglalkozunk vele.

Egy gögös, egy kérkedő, egy irigy vagy egy szeszélyes egyén mily teher az egyesekre, mint a társadalomra nézve, pedig ezek mind az elhibázott, a vallástalan, a ferde nevelés eredményei. Fattyuhajtásokat az emberi természet is hajt, melyeket, ha a törzsről el nem távolítunk, le nem nyesünk, elvonják a nemes galyaktól, a nemes érzelmektől az éltető, a fejlesztő erőt, tápot; meggátolják tovább fejlődésükben, sőt egészen meg is semmisítik azt s nemsokára a fa is elpusztul. A gondos kertész, ha kis oltványain fattyuhajtásokat vesz észre, nemde veszi metszőkését s lenyesegeti azokat. Így kell a család és iskolának együttesen cselekednie, e kettőre van bízva a fejlődő gyermek teste, lelke, Isten előtt felelősek és kötelesek ezekre felügyelni.

E fogalom: „felügyelet” jelenti ama követelést, mely szerint kötelességünk mindent, ami a gyermekek testére vagy lelkére kártékony befolyást gyakorolhatna, elhárítani s az éltető adó tápnedvet a gyöngé szívekhez vezetni.

1. Első és legtermékenyebb a gyermeki bűnök között: a kevélység.

Ez a bűn, az, — Bossuet gyönyörű szavaival élve — mely lelkünk legbensőbb mélyébe is behat, mintha a kigyónak Évához

intézett azon szavai: „Hasonlók lesztek Istenhez” nekünk is mindennap mondatnának: „Beszívjuk ezen halálos mérget, mely egészen csontunk velejéig hat, mely lelkünket egészen előli.”

Értessük meg és éreztessük a gyermekekkel, hogy „az alázatosságban és szerénységben mindig van valami magasztos, valami felemelő, mivel csekélységünk és semmiségünk érzete: ellenben a kevélység, minthogy a hálátlanság bélyegét hordja magán, kiállhatatlan és megvetett.” (Dupanloup.)

2. Az engedetlenség, mely abban nyilvánul, hogy azok irányában, kik bennünket vezetni, boldogságunkat eszközölni vannak hivatva — az engedelmisséget megtagadjuk.

Az engedetlen ember nem ismer törvényt, nem tekintélyt, fölforgatója a társadalmi rendnek, egyesületi életnek, iskolában a fegyelemnek. Az engedetlen egyén csupán önakaratát kívánja mindenben irányadóul tekinteni.

A nevelés az engedelmisséget szükségképp feltételezi, sőt amaz ez utóbbi nélkül nem is létezhetik. Ezen akut betegségnek a gyermeki szívből való eltávolítása érdekében tegyünk meg mindent, ami lehetséges. Mondjuk meg gyermekeinknek, hogy az élet hosszú útján keresztül egyedül önmagukban soha sem bizzanak s a jó tanácsokat fogadják el. Sajnálatra méltó az olyan egyén, aki ily megjegyzéseket hallat: „Tudom én mit csinálók, nem szorultam senki tanácsára.”

Az irigység, a harag, birvágy rendszeren együtt jelentkeznek. Az irigység nem más, mint szomorkodás felebarátunk szerencséje felett, ennek behatása alatt keletkezik az irigyben az a sajátságos érzelm, melynél fogva az illetőt ki nem állhatja, ha ezen érzelmenek szívében helyet enged s annak tápot nyújt, kifejlődik a harag. Ennélfogva az irigy olyat is mond felebarátjára, ami nem igaz. Ime! A hazugság. Birvágy; ha valaki mások tulajdonát magának kívánja.

A kevélység, irigység, harag, hazugság, rágalom képét sokan igyekeztek megtestesíteni, azonban sohasem festette azt senki úgy, mint az valóságban, az ifjúság szívében van. Megölik ezek a tiszta, őszinte barátságot, a nemes érzések helyébe keserüségét ültetnek, elnyomják a lelket, ahelyett hogy fölemelnék.

A gyermekek összes különös hajlandóságát felsorolni nem akartam, de nem is lehet, mert oly számosak és annyira különbözők, mint maguk a gyermekek. Elég annyit mondanom, hogy a figyelmes és gondos szemlélő előtt nem maradnak elrejtve.

Elsősorban a bajt föl kell ismernünk. Sokszor a gyermek egy cselekedete, egy kifejezése, tekintete elegendő arra, hogy szívébe tekinthessünk. Egy példát hozok fel ennek bizonyítására. Egy régi írótól olvastam, hogy midőn egy kis gyermek túvel kiszurta egy madárnak a szemeit, a körülállók ebből joggal azt következtették, hogy gonosz és kegyetlen ember válik belőle.

Utikai Cátóról szól a következő történet. Mint 4 éves gyermeket bizonyos követek egy napon enyeltés között arra kérték, hogy nagybátyjánál, a köztársaság egy tekintélyes szenátoránál tegyen lépéseket egy fontos ügyben. Cató határozott „nem”-et mondott. Hiába próbálgatták, megmaradt tagadó válaszával. Hogy megijesszék, felvitték a ház emeletére s egy közlök azt mondta, hogy a magasból az utcára fogja dobni, ha kérésüket nem teljesíti; de a gyermek tántoríthatatlan maradt. Jellemének szilárdságát és állhatatosságát — mit már gyermek éveiben mutatott, — később élete folyamán is megőrizte.

Igy vezetnek a körülmények és egyes kérdések arra, hogy a gyermek jó és rossz hajlamait kifürkészthessük. Ezen kívül vannak bizonyos jellemző vonások és sajátságok, melyek a gyermekkort kiválóan jellemzik. Szeretik a gyermekek a játékokat, éppen azért nem barátjai az olyan foglalkozásoknak, melyek őket attól elvonják, pl. az iskolalátogatás. Igen hajlandók mindenféle mentegetőzések és hazugságok kigondolására, hogy kisebb csinyjeiket elpalástolják. Éppen ily örömet tudnak vádaskodni, e hibát másra háritani. Nagyon kíváncsiak, mindent látni és hallani akarnak, amit mások tesznek és beszélnek s ezeket aztán könnyen magukba szívják. S több ilyen. Sok családot ismertem, amelyben, ha felnőttek társalgásaiknak szabad folyást engedtek, a szülő ezzel a mondással jelezte a jelenlevő gyermekeket: „Zsindely van a házon.” A gyermekeket mindig eltávolította. Nagyon helyes.

Nem elég a gyermekek hibáit csak jól ismerni, hanem szükséges ezeket tudtukra is adni; mert nem szabad felednünk, hogy a hibák javításában a nevelő önmaga semmit sem tehet, hanem közre kell munkálnia a javítás nagy munkájában a családnak és magának a gyermeknek is, szükséges tehát, hogy önmagáról legyen felvilágosítva, mert önismeretre önmagától nem jöhet. Szülők, nevelők, tanítók mutatják meg s leplezik le hibáikat.

Mondik Endre,
róm. kath. tanító.

Adatok az 1908-1909. iskolai év történetéhez.

Első tanácskozmányát augusztus 31.-én tartotta a tanítótestület. E gyűlésen elhatározta ismét, hogy az új tanterv szerint fogunk haladni a hónapokra felosztott részletes tanítási terv alapján a nemzeti nevelés szolgálatában. Ez alkalommal jelentettete igazgató, hogy a magyarországi kath. tanítók részéről X. Pius Pápához küldött hódoló felíratra iskolánk nevében aláírt. Tudomásul adta igazgató ez alkalommal, hogy Püspök Úr Ő Méltósága Tary Lajos rk. kántort iskolánkhoz ének—kézimunka tanítására, valamint a tanítók akadályoztatása esetén azok helyettesítésére kinevezte.

Beiratások. A tanulók szabályszerű felvétele és beírása szeptember 1., 2. és 3.-án történt. Felvétetett az I. osztályba 53, a II.-ba 48, a III.-ba 58, a IV.-be 49, az V.-be 20, VI.-ba 11, összesen 239 növendék. Év közben felvétetett 34 tanuló, így az összes növendékek száma 275. Ezek közül nyilvános tanuló 273, magántanuló 2; róm. kath. 234, gör. kath. 39, ref. 2; helybeli szülők gyermeke 262, vidéki 13.

Az iskolai év megnyitása. Az iskolai évet szeptember 4.-én nyitottuk meg „Veni Sancte”-val a székesegyházban. Szent mise után az iskola III. osztályában gyültek össze a növendékek, hol az igazgató ismertette és fejtegette azon erkölcsi és iskolai törvényeket, melyekhez a növendékeknek egész tanéven át alkalmazkodniuk kell. Ez iskolai törvényeket a tanév folyamán az egyes osztálytanítók bővebben kifejtve többször a gyermekek figyelmébe ajánlották. A rendes tanítást e nap délutánján kezdtük meg.

Iskolai látogatások. Az iskolaszék tagjai az iskolai rendszabályzat 33. §-a alapján megállapított sorrendben pontosan megjelentek iskolánkban és meglátogatták az egyes osztályokat. Részt vettek továbbá az iskolai ünnepeken is.

Hivatalos látogatást tartott dr. Lessenyey Ferenc apostoli főjegyző, prelátus kanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő december 18.-án. Ő Méltósága a látogatás után értekezletet tartott, melyen előadta: örömmel tapasztalja a tantestület rátermettséget, buzgóságát, ügyes munkásságát, nagyon természetesnek találja, hogy meg van a szép eredmény, a növendékek értik a tanultakat, amit a föltett kérdésekre adott értelmes és okos gyermeki feleletek beigazoltak.

Ugyancsak hivatalos látogatását végezte iskolánknál a kir. tanfelügyelői hivatal képviselőjében Mihály Ferenc kir. s. tanfelügyelő január hó 14.-én Hehelein Károly prelátus-kanonok, iskolaszéki elnök kíséretében. A látogatás után megtartott értekezleten minden egyes osztályban szerzett tapasztalatairól — tanítás, eredmény, fölszerelés — a legnagyobb elismeréssel és megelégedéssel szólt. A fölszerelés minden tekintetben megfelel az 1907. évi XXVII. t.-c. követelményeinek. Befejezésül annyit mondott, hogy a látottak és tapasztaltak után őszintén jelenti ki, hogy ez intézet hézagpótló, szükséges, Szatmár-Németi szab. kir. város kulturális életében szép missiót teljesít.

Iskolánk a kir. kath. tanítóképző intézetnek gyakorló iskolája is lévén, a nevezett intézet II., III. és IV. éves növendékei minden hétfő és kedd délután, valamint kedd és péntek délelőtt Bodnár Gáspár szaktanár felügyelete alatt jelen voltak iskolánkban. A III. és IV. éves növendékek az osztálytanítók által kijelölt tárgyakból az ő vezetésük és utbaigazításuk mellett gyakorlati tanításokat tartottak. A II. évesek csak a tanítási év második felében hallgatták az osztálytanítók tanításait s arról jegyzeteket készítettek.

A miniszteri szabályrendelet értelmében a IV. éves növendékek Hehelein Károly prelátus-kanonok, egyházmegyei kiküldött elnöklete alatt június hó 9.-én Bodnár György kir. tanfelügyelő, a tanítóképző-intézet tanárai és a gyakorlóiskola tanítóiból álló bizottság előtt június hó 9.-én tettek vizsgálatot a gyakorlati tanításból.

Egészségügy. A hevenyfertőző betegségek ez évben is járványszerűen léptek fel. A városi hatóság megtette az óvintézkedéseket, iskolánkat előbb január hó 21.-től február 4.-ig, utóbb 10 napra — február 14.-ig bezáratta. Az oltást és újraoltást dr. Vajay Imre június hó 4.-én eszközölte.

Mély részvétellel jelentjük, hogy iskolánknak egy jóviseletű és szorgalmas növendéke: Kádas Ferenc IV. oszt. tanuló a járvány áldozata lett. Vigasztalást a megszorodott szülőknek!

Óráközben 10 percig szellőztetnek az osztályok. Ezalatt a gyermekek melegebb időben az udvaron tartózkodnak és különféle társasjátékokkal szórakoznak. Ilyenkor a „Turul” labdajátékot is tanulták.

Előmenetel és fegyelem. Sajnosan tapasztalja a tanítótestület, hogy az iskola fontos és nemes munkáját nem kíséri a szülői ház, a család megkivántató érdeklődése. Tisztelet és elismerés a kivételt képezőknek. A fejlődő generáció boldog jövője követeli és parancsolja, hogy az iskola és a szülői ház egy akaratlan legyen, együtt működjenek, szét ne huzzon. Eredménytelen a nevelő tanítónak minden törekvése és munkája — bármily nagy buzgósággal, kitartással teljesítse azt — ha verejtékes működését nem támogatja a családi nevelés, hol az iskolában előadott és elhangzott dolgoknak ellenkezőjét látja és hallja a romlatlan, lágy szívű gyermek. Eltelik egész tanév, kevés szülő keresi fel gyermeke tanítóját, hogy magzatának viselete és haladása felől tudakozódnék, ennek a nemtörődömségnek káros következményei meglátszanak már az el. isk. növendékein is. A nevelő-tanító mindig szíves készséggel áll az érdeklődő szülők rendelkezésére. Csak ezen az úton és módon lehet együttes közreműködéssel és eszmecserevel helyes irányban vezetni a nevelést, szóval egy valóban boldog életet létrehozni.

Minden számbavehető hiba vagy mulasztás esetén „Intő” lapot vitt haza a gyermek, melyet a szülőnek vagy gyámnak alá kellett írnia.

Hogy a szülők időközönként gyermekeik viselete és előmenetele felől tájékozást nyerjenek, karácsonykor és húsvétkor „Értesítő”-t kaptak.

A jó fegyelem fönntartására is kiváló gondja volt a tanítótestületnek. A növendékek a fegyelem ellen — a gyermeki könnyelműségből és pajkosságból eredő hibákat eltekintve — súlyosabb elbírálás alá eső vétséget nem követtek el.

A tanítótestület minden lehetőt megtett, hogy az iskola bezárása folytán keletkezett mulasztásokat pótolja.

Hogy az igazolatlan mulasztásoknak és az évközben történő kimaradásoknak eleje vétessék, a tanítótestület 27 esetben küldött intőt a szülőknek. Minden hónap első és második felében jelentést is adtunk be a főkapitányi hivatalhoz az igazolatlanul mulasztó gyermekekről. A főkapitány 10 ízben dorgálással és 3 esetben pénzbírsággal sújtotta az igazolatlanul mulasztó gyermekek szülőit vagy gyámjait.

Az osztálytanítók a tanítótestület által összeállított rendtartási és fegyelmi szabályokra évközben többször irányították a növendékek figyelmét.

Vallás-erkölcsi élet. Iskolánk hitvallásos iskola lévén, mint ilyennek különösen feladata volt a tanulók vallásos és erkölcsös nevelése. Alapot adott a gyermek hitének és vallásos életének; fejlesztette bennük a nemzeti érzést és öntudatot és ellátta őket a gyakorlati élet által követelt ismeretekkel és ügyességekkel.

A tanítás kérő imával kezdődött s hálaadással végződött. A tanulók — a téli időszak kivételével — minden nap megjelentek a székesegyházban 7 órakor tartott szent misén, melyen buzgón imádkoztak és énekeltek. A téli hónapokban csak vasár- és ünnepnapokon jártak külön szent misére, mely előtt a hitoktató által keresztény tanításban — evangélium magyarázatban — részesültek.

Április 4., 5. és 6.-án szentgyakorlatot tartottak a növendékek a hitoktató és a tanítói kar vezetése mellett. Ennek befejeztével szent gyónást és áldozást végeztek. Ezenkívül gyóntak és áldoztak még növendékeink Szent Imre napján és Jézus nevenapján. X. Pius pápa jubileumára. Az első gyónók május hó 8.-án gyóntak és 9.-én vették magukhoz a legméltóságosabb Oltáriszentséget. Ez alkalommal Hehelein Károly prelátus-kanonok végezte a gyermeki lélekben örökké emlékezetes, magasztos szertartást.

November 7.-én megjelentek a gyermekek az elhunyt tanítókért és tanulókért tartott gyászistentisztelen és iskolánk megmentőjéért, Meszlényi Gyula püspökért márczius 16.-án tartott gyászmisén is. Részt vettünk az egyházi körmeneteken is.

Tanácskozmányok. Az augusztus hó 31.-én tartott megnyitó tanácskozmányon kívül még 6 gyűlést tartottunk. Ezek az iskola bel- és küléletét érintő mozzanatok tárgyalta.

Az új irányú rajzoktatás a megkezdődött úton halad fokozatosan. Ez évben az V., VI. oszt. növendékei ecset-gyakorlatokat is végeztek.

Az új irányú énektanítást folytatta a tanítótestület és a helyi viszonyok tekintetbe vételével a 3., 4., 5. és 6. osztályban a hangjegyek ismeretével összekötve.

Iskolai ünnepélyek. A lefolyt iskolai évben a megnyitó- és záró-ünnepélyen kívül 4 iskolai ünnepélyt tartottunk, melyek a növendékekben az egyház, haza és trón iránti hűség és szeretet ápolását célozták. Kiváló gonddal készítette elő a tantestület az egyes ünnepélyeket.

Az első ünnepélyt szeptember hó 20.-án Ő szentsége X. Pius Pápa 50 éves áldozási jubileuma alkalmával, mely ünnepéllyel tanuságot adott intézetünk hű katholicitásáról és a Szentséges Atyához való törhetetlen ragaszkodásáról. Program ez alkalommal:

1. Pápai himnusz. Ének harmónium kísérettel.
2. „Szentséges Atyánkért.“ Szavalta: Rác Lajos VI. oszt. tanuló.
3. Alkalmi beszéd; tartotta: Tóthfalussy Dániel hitelemző.
4. Szózat, befejező ének.

8 ½ órakor szent mise volt a székesegyházban.

A második ünnepélyt november 5.-én Szent Imre napján rendezte a tantestület. Ifjuságunk és intézetünk védőszentjének napján szent misét hallgattak a növendékek. Ezt megelőzőleg Tóthfalussy Dániel hitelemző a tőle megszokott s a gyenge gyermeki elméhez oly kedvesen leereszkedő és felfogható beszédben méltatta Szent Imre erényeit s azok követésére bűzditotta az ifjuságot. Szent mise alatt a szent áldozáshoz járultak a meggyónt gyermekek.

A harmadik ünnepélyt november 19.-én tartottuk feledhetetlen Erzsébet királynénk emlékének szentelve a következő műsorral:

1. Kölcsey-himnusz. Ének.
2. Erzsébet. Szavalta: Búra László III. oszt. tanuló.
3. Alkalmi beszéd. Tartotta: Mondik Endre tanító.
4. Gyászadal harmónium kísérettel.
5. Erzsébet napjára. Szavalta: André Ferenc IV. oszt. tanuló.
6. Erzsébet királyné halálára. Szavalta: Rác Lajos VI. oszt. tanuló.
7. Szózat, befejező ének.

Az 1848. évi korszakot alkotó események napját, április 11.-ét nem tartottuk, mert e nap a husvétii szünet alatt volt.

A negyedik ünnepély a „Madarak és Fák Napja” volt. Május hó 25.-én minden egyes osztálytanító magyarázta a nap jelentőségét, ezután az összes növendékek tanítóik vezetése és kalauzolása mellett kivonultak a Szamoson túl, városunk határába, hol énekszó, játék mellett kellemesen töltötték a délutánt.

Az ötödik ünnepélyt Ő Felsége I. Ferencz József királlyá koronáztatásának 42.-ik évfordulója — a magyar nemzet 1000 éves fennállásának emlékezetére június hó 8.-án tartottuk a következő műsorral:

1. Kölcsey-himnusz. Ének.
2. Alkalmi beszéd. Tartotta: Hoffmann József tanító.

3. Magyar király-himnusz. Ének.

4. Dal a királyra. Szavalta: Váry Gyula III. oszt. tanuló.

5. Dal a hazáról. Szavalta: Tóth Sándor III. oszt. tanuló.

6. Felolvasás a királyi koronázásról és a magyar nemzet ezer éves multjáról. Tartotta: Juhász József tanító.

7. Árpád apánk. Ének.

8. Szózat. Szavalta: Mertz László IV. oszt. tanuló.

9. Magyar zászló. Szavalta: Molnár Mihály IV. oszt. tanuló.

10. Szent fogadás a gyermekek nevében Magyarország megkoszorúzott térképe előtt.

Mondta: Rácz Lajos VI. oszt. tanuló.

11. Honfi-dal. Ének.

12. Magyarország királyához. Szavalta: Pap István VI. oszt. tanuló.

13. Máriához. Szavalta: Szalai Jenő V. oszt. tanuló.

14. Szózat, befejező ének.

Dél előtt 9 órakor hálaadó szent mise volt a székesegyházban.

Jótekonyság. Jószívű ember- és tanügybarátok — kik érdeklődésüket s ezzel nemes szívüket kimutatták, — ez évben sem feledkeztek meg iskolánkról. Kegyes adományaikkal alkalmat adtak a tanítótötestületnek arra, hogy a szegény sorsú és jóviseletű szorgalmas tanulókat érdemeik szerint jutalmazhassa.

Nagy hálával s fiúi hódoló tisztelettel emlékezünk első sorban dr. Boromisza Tibor püspök úr Őméltóságáról, kinek nagylelkű adományából 42 szegény gyermek lett ellátva a szükséges ruhaneműekkel.

Nagy hálával tartozunk iskolánk állandó jötevőjének s nemes szívű barátjának, dr. Lessenyey Ferenc apostoli főjegyző, prelátns-kanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő úrnak, aki a folyó tanévben szemléltetési tanszerekre s az ezekhez szükséges dísz-szekrényre összesen 320 koronát ajándékozott. A jóviseletű szorgalmas tanulók jutalmazására 5 db 10 koronás aranyat, jutalmi könyvek és ügyes, szép rajzolóknak 50 koronát.

Hálás köszönet Szabó Norbert c. püspök, nagyprépost úrnak, ki szegény gyermekeknek tanszerekre és tankönyvekre 20 koronát adott. — 4 szülő a beírás alkalmával 27 koronát adott tanszerekre.

Mély hálával és köszönettel adózik tantestületünk Szabó István prelátns, irodaigazgató úr Ő Méltóságának, ki meleg érdeklődéssel kíséri iskolánkat. A folyó tanévben is éreztük áldott jó szívének kisugárzását. Megajándékozta iskolánkat b. e. Meszlényi

Gyula feledhetlen püspökünk, iskolánk megmentőjének egy dombormű képével, s erre, valamint az intézet oszlopcsarnokában levő Szent Imre-szoborra — milleniumi emlék — két remek koszorút készíttetett. Ugyancsak a prelátus úr volt kegyes iskolánk összes tantermeiben eszközölt első portalanítás költségeit fedezni.

Köszönetet mondunk még a „Szent István-Társulat” az „Atheneum” és Lampel N. cégek intézőségének, kik az igazgató levélbeli megkeresésére számos magyar nyelvtant és olvasókönyvet voltak szivesek küldeni.

Hálás köszönet Szatmár-Németi szab. kir. város Tekintetes Tanácsának iskolánk könyvtára gyarapítására adott egy „Szatmár-Németi szab. kir. város Monographiája” c. díszkötésű példányért.

Bodnár Gáspár „Kalauz” c. kiadványát egy példányban, Dr. Lessenyey Ferenc Őméltósága az I. oszt. számára 24 írva-olvasási táblát adott.

A szegény tanulók tankönyveire és tanszereire 60 koronát fordított a tantestület a dologi kiadásokra felvett összegből; 18 K 40 f-t az „Antal Dániel” alpból ugyancsak a fönnebbi célra. Az alap (40 K) másik része pedig 21 K 60 f-ből 3 szegény gyermeknek 1—1 pár csizma. Hálás adományok 48.60 K. Összesen a fenti célra 127 korona. Ez összeg az eddigi években kiadott ilyen célu kiadásnál feltűnően nagyobb, aminek oka az, hogy az új tanterveknek megfelelő tankönyvek új példányban lettek beszerezve; az ecsetgyakorlathoz szükséges dolgok az V—VI. oszt. növendékek számára ebből az összegből lettek beszerezve.

Maguk a növendékek is gyakorolták a jótékonyság erényét. „Jézus Szent Szíve” tiszteletére épített templomra 100 K adtak a fáradhatatlan, buzgó gyűjtőnek Tóthfalussy Dániel hitелеmzónknek. 5 év alatt begyűlt 273 k 10 f e szent célra. Ime a szerényen elrejtőzködő Jézus Szívét tisztelő hitoktatónk a Szent Szív tiszteletét terjeszti a kicsinyek között is, midőn a gyűjtést 5 éven keresztül eszközli. Fillérenként hordták össze a gyermekek, ő minden fillért feljegyzett. Láttuk és szemtanui voltunk az ő fáradhatatlan, meg nem szűnő figyelmeztetésnek, harangozott, hívta a hiveket a templomba, igen kedves volt az ő gyűjtési módszere, nagy kedvet tudott kelteni a gyermekekben az adakozásra.

Kísérje őt ezért Jézus Szentséges Szívének kegyelme és áldása!

Ugy legyen!

A földrengéssel sújtott olaszországi inségesek számára a gyermekek adománya 15 K. A Szent-István magyar intézet (Olaszországban) javára 4 K.

Napközi otthon. Távol lakó gyermekek a téli időben iskolánkban otthont nyernek. A délelőtt 10 órától ebéd idejéig eltelt időt az iskola egyik tantermében töltötték. A felügyeletet a tantestület tagjai naponkint fölváltva gyakorolták. A jobbmódúak hoztak magukkal ennivalót. A szegényebb gyermekekről a róm. kath. plébánia főt. vezetőségének nemes szive a „Szent Antal” perselyből gondoskodott. 25 szegény gyermek kapott iskolánk felügyelőjénél meleg ételt. — Az ártatlan gyermekek imája legyen a hálás köszönet a Szent Antal-persely adakozóinak s a nemes lelkű adományozónak.

A hála és kegyelet adóját róttá le iskolánk március hó 16.-án iskolánk megmentője, b. e. Meszlényi Gyula püspök halálának évfordulóján. A tanítótestület a tanulókkal együtt megjelent a székesegyházban és a gyászistentiszteleten, ezt megelőzőleg az osztálytanítók a kegyelet hangján emlékeztek meg a nagy jótevőről.

Részt vettek a hitelemzőnk által november 7.-én az intézet elhunyt tanítói- és tanítványai lelki üdvéért mondott szent misén.

Faiskola. Iskolánk kertjében van egy kis faiskola, ahol a felső osztályok növendékei a konyhakerti teendőkről, a talaj-javító munkálatokról, a faültetésről, a fanemesítés módjai közül a párosítás, lapozás és a héj alá oltásról nyertek oktatást.

Az iskolánkat elhagyó növendékek között emlékfákat (alma, körte, eper) osztottunk ki.

Tanulmányi kirándulás. Az I. és II. osztály növendékei tanítóik vezetése mellett kétszer tettek kirándulást városunk határába, hogy az iskolában hallottak és tanultakról a szabad természetben nyerjenek szemléleti oktatást.

Könyvtárunk 224 kötet- és 265 füzetben 366 műből áll, melyet minden évben több paedagogiai folyóirattal és más hasznos művekkel gyarapítunk, ritkán ajándékozás, többnyire megrendelés és vétel útján. A folyó tanévben a következő művekkel gyarapodott könyvtárunk: „A szabadakarat” — dr. Notter Antal. — „Társadalmi kérdés és Etika” — Jehlicska Ferenc. — A Szent István Társulat naptára 1909. évi. — „Vezérkönyv az elemi iskolai tornatanításhoz” — Maurer János. — „Kísérleti vezérkönyv a természettan elemi tanításához” — Tóth Kálmán. „Tanítók Tanácsadója” —

Dr. Gőző. — „Tanterv. Utasítás. Hivatalos kiadás. Szaklap 9 kötet.” „A beszéd és értelemgyakorlat vezérkönyve” — Dr. Baló József.

Iskolánk részére a következő lapok jártak: Népművelő, Néptanítók Lapja, Hivatalos Közlöny, Gyümölcskertész, A kert, Tuberkulózis, Heti Szemle, A Szent István Társulat évkönyve: a Katholikus Szemle.

Főlszerelés. Iskolai felszerelésünk következőkkel gazdagodott: Magyarország térképe; 1 drb. kottatábla; 24 drb. olvasótábla.

Állat-utánzatok: elefánt, zsiráf, egypúpú teve, kétpúpú teve, bivaly, krokodil, jegesmedve, strucc, teknős, szarvas, oroszlán, tigris, dámbak, iramszarvas, orángután, zerge, barnamedve, párduc, delfin, főka, őz, róka, farkas, hattyú, hód, nyúl, lajhár.

Gyümölcs-utánzatok: birsalma, kerti szamóca, narancs, füge, paradicsom, kalaráb, turkesztáni dinnye, uborka, hónapos retek; alma kerettel, — szőlőfürt kerettel, mindkettő dombormű.

Természettani eszközök: üvegharang és üveglap, parafalemez és szűrőpapír, nyelvcsip, táblaháromszög, zsebnagyító, locsolópalack, mérőpohár, súlysorozat, Torricelli-cső üvegcsappal és ásványtani kísérletező szerek.

A rajzoláshoz, az ecsetgyakorlathoz: 30 db. festőtálka; 30 db. ecset; 75 db. festék.

Az első segélynyújtáshoz szükséges kötőszerek.

Végül a nm. vallás- és közoktatásügyi Miniszter Úr adományából: Himnusz tábla (1 db.) és Magyarország címere (5 db.).

Nyilvános vizsgálatok. Az évváró vizsgálatok az iskolaszék kiküldött tagjainak vezetése mellett, a szülők nagy számának jelenlétében a következő idő- és sorrendben tartattak meg: június hó 19.-én délelőtt a IV. osztályban; délután a III. osztályban; június 21.-én délelőtt a II. osztályban, délután az V.—VI. osztályban; 22.-én délelőtt az I. osztályban.

Évváró ünnepély. A hálaadó szent mise és „Te Deum” június hó 24.-én volt. Utána az iskolában záró-ünnepélyt tartottunk, mely az igazgatónak a növendékekhez intézett beszédéből, Rácz Lajos VI. oszt. tanulónak búcsu-szavaiból és iskolai dalok elénekléséből állott. Az ünnepély folyamán kiosztattak a jutalmak és pedig: a Tóthfalussy-alapítványból 1 db. 10 koronás arany; a Lengyel Ervin Géza alapítványból 1 db. 20 koronás arany; dr. Lessenyei Ferenc prelátus-kanonok, egyházmegyei tanfelügyelő úr

adományából 5 darab 10 koronás arany és 50 korona értékben díszkönyvek és rajzjutalmak; a tanítótestület által létesített jutalmazási alapítványból 35 korona és 15 korona értékben díszkönyvek; végül a Reizer könyvkereskedő cégtől küldött 14 db díszkönyv.

A jutalmakat a tanítótestület a következőképpen ítélte oda:

I. A hit- és erkölcsstanban tanúsított legnagyobb szorgalmáért kapott Skrabatovics Imre IV. oszt. tanuló 1 db 10 koronás aranyat. (Tóthfalussy-alap.)

II. A „Lengyel Ervin Géza” jutalomdíjat, 1 db 20 koronás aranyat kapta Szekeres Pál III. oszt. tanuló.

III. Jó viselet és szorgalomért egy-egy db 10 koronás aranyt kaptak dr. Lessenyey Ferenc prelátus-kanonok ur Ő Méltóságának adományából:

az I. osztályból Szöllősy Károly,

a II. osztályból Hudák István,

a III. osztályból Bura László,

a IV. osztályból Mertz László,

a VI. osztályból Rácz Lajos.

IV. Szép rajzolásért dr. Lessenyey Ferenc prelátus-kanonok ur Ő Méltóságának adományából jutalomban részesültek:

az I. osztályból Bujárszky László 3 koronát, Svarczkopf Endre 2 koronát;

a II. osztályból Darnics József és Kruppa János 2—2 koronát, Fülöp Jenő 1 koronát;

a III. osztályból Frimmer Pál és Váraljai Károly 3—3 koronát, Pulini István 2 koronát;

a IV. osztályból Merza Kálmán 5 koronát, Lovas István 3 koronát;

az V. osztályból Lukácsovics János 2 koronát;

a VI. osztályból Papp István 3 koronát.

V. A tanítótestület által létesített alap kamataiból jutalomban részesültek:

az I. osztályból Szandai Sándor 3 koronát, Kiss Ferenc és Vekker György 2—2 koronát;

a II. osztályból Halmos Ferenc 3 koronát, Kelemen József és Ráthonyi Ödön 2—2 koronát;

a III. osztályból Márka Béla 4 koronát, Vári Sándor 3 koronát;

a IV. osztályból Szabó Lajos 4 koronát, Erdei László 3 koronát;

az V. osztályból Schrepler Sándor 3 koronát, Kegye István és Kőszegi Ferenc 2—2 koronát.

VI. Díszkönyvet kaptak:

az I. osztályból: Dziubánik Antal, Fleckenstein Dezső, Frank László, Horváth Zoltán, Juhász József, Kámán Emil, Kittel Károly, Licz Antal, Mertz István, Nagy László, Oláh Gyula, Oláh Sándor, Rózsa Kálmán, Unger István;

a II. osztályból: Antal Dániel, Babics Sándor, Czillik Dezső, Damokos Sándor, Glózer János, Halmos Ferenc, Haraszthy Tamás, Kühn László, Szilágyi István, Szűcs Sándor, Wallon Lajos;

a III. osztályból: Bodnár Alajos, Dőry László, Fodor Gyula, Harkányi Károly, Mertz Gábor, Radlinszky József, Rózsa Jenő, Toldy József, Váraljai Károly, Vári Gyula, Göbl Zoltán;

a IV. osztályból: Aiben István, André Ferenc, Botta Mátyás, Heinrich László, Hollós József, Molnár Mihály, Rédl Károly, Sztojka Tibor, Sztrochák László ;

az V. osztályból: Kegye István, Kőszegi Ferenc, Schrepler Sándor;

a VI. osztályból: Papp István, Rácz Lajos, Simon Ferenc.

A róm. kath. egyházközségi iskolaszék tagjai.

Egyházi elnök: *Hehelein Károly*, prelátus-kanonok, egyházközségi lelkész.

Világi elnök: *Dr. Lehotzky János*, orvos.

Gondnok: *Jankovics János*, a róm. kath. püspöki fiú-népiskola igazgatója.

Jegyző: *Mondik Endre*, a tanítótestület képviselője.

Rendes tagok:

Dr. Antal Sándor, ügyvéd, városi tisztii főügyész.

Dr. Fejes István, ügyvéd, a szatmár-egyházmegyei róm. kath. néptanítók segélyegyesületének ügyésze.

Kertészffy Gábor, t. tanácsos, törvényhatósági pénztáros.

Komka Alajos, birtokos.

Lengyel Imre, kereskedő.

Molnár Mihály, kereskedő.

Morvai János, nyomdatulajdonos.

Páskuj Imre, kereskedő.

Valkovics János, birtokos, az „Országos Hitelszövetkezet” központi titkára.

Wallon Alajos, kereskedő.

A tanítótestület.

Igazgató: **Jankovics János**, a IV. osztály tanítója; a kir. kath. tanítóképző-intézet gazdaságtan tanára; a „Magyarországi Kath. Tanítók Országos Bizottságá"-nak rendes tagja. — Tanítói szolgálatának kezdete: 1876. szeptember 12.-ike. A helybeli róm. kath. püspöki fiú-népiskolánál működik 1879. március 10.-ike óta.

Hitelemző: **Tóthfalussy Dániel**, szatmár-egyházmegyei áldozópap, szentszéki ülnök; tanítóképző-intézeti hittanár. — A hitoktatói pályán működik 1873. október 28.-ika óta. A helybeli róm. kath. püspöki fiú-népiskolánál 1879. október 1. óta.

Bodnár Alajos, a II. osztály tanítója; a kir. kath. tanítóképző-intézet rajz- és tornatanára; iparos-tanonciskolai rajztanító. — Tanítói szolgálatának kezdete: 1883. szeptember 1. A helybeli róm. kath. püspöki fiú-népiskolánál működik 1896. szeptember 1. óta.

Hoffmann József, az I. osztály tanítója. — Tanítói működését 1905. szeptember 1.-én a szatmárnémeti róm. kath. püspöki fiú-népiskolánál kezdte.

Juhász József, az V—VI. osztály tanítója; ipariskolai rajztanító. Tanította egyszersmind az éneket együttesen a III—VI. osztályban. — Tanítói működését 1888. szeptember 1.-én kezdte. A szatmárnémeti róm. kath. püspöki fiú-népiskolánál működik 1895. december 1. óta.

Mondik Endre, a III. osztály tanítója; tanítótestületi jegyző; a „Magyarországi Kath. Tanítók Országos Bizottságá"-nak rendes tagja. A szatmári róm. kath. egyházmegyei néptanítók stb. segély-egylete pénztárosa. Tanította egyszersmind fölvaltva az éneket együttesen a III—VI. osztályban. Tanítói működését 1889. szeptember 1.-én kezdte. A szatmárnémeti püspöki fiú-népiskolánál működik 1893. szeptember 1. óta.

Tary Lajos, okleveles tanító, róm. kath. kántor. Tanította a mű- és egyházi éneket heti 4 órában; az osztálytanítók helyettesítője. — A helybeli róm. kath. püspöki fiú-népiskolánál működik 1908. szeptember 1. óta.

Az érdemjegyek és rövidítések magyarázata.

1. *Az erkölcsi viseletre nézve:* **1** = dicséretes, **2** = jó, **3** = tűrhető.
2. *A szorgalomra nézve:* **1** = dicséretes, **2** = jó, **3** = változó, **4** = hanyag.
3. *Az előmenetelre nézve:* **1** = jeles, **2** = jó, **3** = elégséges, **4** = elégtelen.
4. *A vallásnál:* **g. kath.** = görög katolikus, **ref.** = református.
5. *A tanítótestület ítélete:* **fell.** = felléphet a következő osztályba, **jav.** = javító vizsgálatot tehet, **ism.** = osztályát ismételnie kell.
6. *A minden tantárgyból* jeles növendékek nevei **vastag betűkkel vannak szedve.**

ÉRDEMSOROZAT.

Első osztály.

A tanuló neve és vallása	Erkölcsei viselet	Szorgalom	Hit- és erkölcsstan	A nemzeti élet							A tanítótest. ítélete
				ideális tárgyai				gyakorlati tárgyai			
				Olvasás	Írás	Lakóhelyi ismeretek	Ének	Sámolás	Rajzolás	Játéktorna	
Bernáth Kálmán	1	2	1	3	3	2	3	2	2	3	fell.
Bogdán Demeter g. kath.	2	1	2	1	1	2	1	1	1	1	fell.
Bonin József	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	fell.
Bujárszky László	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	fell.
5. Darnics István	2	4	2	4	3	3	3	4	3	3	jav.
Dula János	1	2	2	3	3	2	2	2	3	2	fell.
Dula Sándor	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Dziubanik Antal	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	fell.
Farkas Imre	1	3	2	2	2	3	3	4	3	3	jav.
10. Fleckenstein Dezső	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	fell.
Frank László	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Grusz Nándor	1	2	2	2	3	2	2	3	2	2	fell.
Honti Kálmán	1	3	2	3	3	3	3	3	3	3	fell.
Horváth Zoltán	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
15. Jánki Lajos g. kath.	2	1	1	2	2	1	1	1	1	1	fell.
Jánki Mihály g. kath.	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	fell.
Juhász György	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	fell.
Juhász József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Kámán Emil	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	fell.
20. Kiss Ferenc	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	fell.
Kittel Károly	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	fell.
Kovács Jenő	2	4	3	4	4	3	3	4	3	2	ism.
Kozma István g. kath.	2	2	2	3	2	1	2	1	2	3	fell.
Láng Rezső	2	3	2	2	3	2	3	3	3	3	fell.
25. Lemák János g. kath.	2	3	2	3	2	2	2	3	3	2	fell.
Licz Antal	1	1	1	2	2	1	1	2	2	2	fell.
Lovas Károly	1	2	2	2	1	2	2	2	2	2	fell.
Lukácsovics József	2	2	2	3	3	1	2	3	2	2	fell.
Marosán Sándor g. kath.	2	4	3	4	4	3	3	4	3	3	ism.
30. Márián Miklós g. kath.	2	3	3	4	3	3	3	4	3	3	jav.
Mátyás József	2	3	3	4	3	3	3	4	3	3	jav.

A tanuló neve és vallása	Erkölcsei viselet	Szorgalom	Hit- és erkölcsstan	A nemzeti élet							A tanítótest. ítéléte	
				ideális tárgyai				gyakorlati tárgyai				
				Olvasás	Írás	Lakóhelyi ismeretek	Ének	Számolás	Rajzolás	Játéktorna		
Mellinger János	2	3	1	3	3	2	3	3	3	3	3	fell.
Mertz István	1	1	2	3	2	1	1	2	1	1	1	fell.
Mezei Sándor	3	4	3	4	4	3	3	3	3	3	3	jav.
35. Muncsán Mihály g. kath.	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	fell.
Nagy István	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	fell.
Nagy László	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	fell.
Oláh Gyula	1	1	1	2	2	1	1	2	1	2	2	fell.
Oláh Sándor	1	1	1	2	2	1	1	2	1	1	1	fell.
40. Pankler Nándor	1	2	1	3	3	2	2	3	2	2	2	fell.
Papolczy Gyula	2	4	2	4	4	3	3	3	3	2	2	jav.
Pulini József	1	3	1	3	3	2	2	3	3	3	3	fell.
Pusz János	1	1	1	2	2	2	2	3	1	2	2	fell.
Rózsa Kálmán	1	1	1	1	2	1	1	3	1	1	1	fell.
45. Scheffler József	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	fell.
Simoncic Iván	2	4	3	4	3	4	2	4	3	2	2	ism.
Smoczter Lajos	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	fell.
Svarczkopf Endre	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Szabó József g. kath.	2	2	1	2	2	1	1	2	2	1	1	fell.
50. Szabó Mihály	2	3	2	4	3	3	2	4	3	3	3	jav.
Szalai Antal	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	fell.
Szandai Nándor	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	fell.
Szontágh István	1	2	2	2	3	3	2	3	2	2	2	fell.
Szóllósi Károly	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
55. Szűcs András	3	4	3	4	4	3	3	3	3	3	3	jav.
Tóth János	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	fell.
Unger István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Vajnóczky Gáspár	3	3	2	3	3	2	2	2	2	2	2	fell.
Vekker György	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	fell.

Kimaradtak: Mankovics Miklós.

Eltávoztak: Bösze Lajos, Szatmári István és Varga Miklós.

Osztálytanító: Hoffmann József.

Második osztály.

A tanuló neve és vallása	Erkölcsei viselet	Szorgalom	Hit- és erkölcsstan	A nemzeti élet							A tanítótest. ítélése	
				ideális tárgyai				gyakorlati tárgyai				
				Olvasás	Nyelvtan	Írás	Lakóhelyi ismeretek	Ének	Számolás	Rajzolás		Játéktorna
Antal Dániel	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Babics Sándor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Bagosi Lajos	2	3	2	3	3	3	3	2	2	3	2	fell.
Bárdoly Imre	2	2	2	2	3	3	2	1	2	3	1	fell.
5. Boné László	3	4	3	4	3	3	3	1	3	2	2	jav.
Boros Lajos g. kath.	2	3	2	2	3	3	3	2	2	3	2	fell.
Bujárszky Mihály	1	2	2	2	3	3	3	1	3	3	2	fell.
Czillik Dezső	1	1	1	2	2	1	2	2	1	1	1	fell.
Csohány Lajos g. kath.	2	2	2	3	3	3	2	2	2	3	2	fell.
10. Damokos Sándor ref.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Darabánt József	1	2	1	2	3	3	2	1	3	2	1	fell.
Darnics Sándor	1	2	1	2	1	2	1	2	1	1	1	fell.
Dobránszki Ferenc	3	4	3	4	4	2	3	2	4	3	3	ism.
Egner Sándor	2	3	3	3	3	3	3	2	3	2	2	fell.
15. Erdei Lajos	2	3	3	3	3	2	3	1	3	3	1	fell.
Fleckenstein Gyula	1	2	1	2	2	2	2	1	2	2	1	fell.
Fülöp Jenő	2	2	2	2	3	2	2	1	1	1	2	fell.
Gacsályi Károly g. kath.	2	2	2	3	3	3	2	1	2	3	2	fell.
Gecse Mihály	2	2	1	2	3	2	2	2	3	3	2	fell.
20. Glózer János	1	1	1	2	2	2	1	1	1	2	1	fell.
Halmos Ferenc	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Haraszthy Tamás	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Hudák István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Huszi István g. kath.	1	3	2	3	3	3	3	2	3	3	2	fell.
25. Kelemen József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Keresztes István	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	1	fell.
Kis Péter	1	4	3	3	4	3	4	2	4	3	2	ism.
Kramaric Fülöp	1	4	2	4	3	3	3	1	3	2	2	jav.
Kruppa János	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	fell.
30. Kühn László	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Lévay Jenő	1	3	2	3	3	3	3	2	2	3	2	fell.
Lovas György	1	1	1	2	2	3	2	2	1	3	2	fell.
Mayer István	1	3	3	3	4	3	4	2	2	3	2	jav.

A tanuló neve és vallása	Erkölcsei viselet	Szorgalom	Hit- és erkölcsstan	A nemzeti élet							A tanítótest. ítélete	
				ideális tárgyai				gyakorlati tárgyai				
				Olvadás	Nyelvtan	Írás	Lakóhelyi ismeretek	Ének	Számolás	Rajzolás		Játéktorna
Mudrony Gábor g. kath.	2	2	2	2	2	3	2	1	2	2	1	fell.
35. Nonn Mihály	2	2	2	1	2	3	1	1	2	2	1	fell.
Obergeszel József	1	1	1	1	2	2	1	1	2	2	1	fell.
Ráthonyi Ödön	1	1	1	2	2	2	1	1	2	2	1	fell.
Rézműves György	2	4	2	4	3	3	3	1	4	3	2	jav.
Roszipál József	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	1	fell.
40. Simon János	1	1	2	1	2	3	2	1	2	3	1	fell.
Stefanovszky József	1	2	2	2	3	3	3	2	3	3	2	fell.
Szelics Jenő	1	2	2	2	2	3	3	1	3	2	2	fell.
Szendrey László	2	3	2	3	3	2	3	2	3	2	2	fell.
Szerdahelyi Gyula	2	2	2	3	3	2	3	2	3	2	2	fell.
45. Szécsi József	2	2	1	2	2	3	2	1	2	2	1	fell.
Szilágyi István	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	fell.
Sztanika László	3	4	3	3	4	4	4	3	4	3	2	ism.
Szücs Sándor	1	1	1	1	2	1	2	1	1	2	1	fell.
Tóth László	1	2	1	1	2	2	2	1	1	1	1	fell.
50. Tyukodi Sándor	1	3	2	3	4	3	3	3	3	3	2	jav.
Vánk László g. kath.	1	1	1	2	2	1	1	1	2	1	1	fell.
Villon Endre	1	2	1	2	2	2	1	1	2	2	1	fell.
Visnyovszki József	1	4	3	4	4	2	3	2	4	3	2	ism.
Wallon Lajos	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.

Kimaradtak: Arany Lajos, Arany László, Hiripi Jenő, Kael Sándor.

Eltávoztak: Gulyás Endre, Kraker Ferenc, Szabó Sándor g. kath.

Osztálytanító: **Bodnár Alajos.**

Harmadik osztály.

A tanuló neve és vallása	Erkölcsei viselet	Szorgalom	Hit- és erkölcsstan	A nemzeti élet										A tanítótest. ítéléte	
				ideális tárgyai						gyakorl. tárgyai					
				Olvasás	Nyelvtan	Írás	Fogalmazás	Földrajz	Ének	Számolás	Rajzolás	Játéktorna			
Árvai Antal	1	3	2	3	2	4	4	4	4	2	2	3	2	ism.	
Bartha József	1	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1	fell.	
Bauer Gyula	1	2	2	2	2	3	3	3	3	2	2	3	2	fell.	
Bauer János	3	3	3	2	3	2	4	4	4	2	2	3	2	jav.	
5. Bodnár Alajos	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	2	1	fell.	
Bogdán Géza	1	2	1	3	2	2	4	4	4	2	3	3	2	jav.	
Bogdán László g. kath.	1	2	1	2	2	2	3	2	1	2	2	2	2	fell.	
Bokor István	2	2	1	2	2	3	2	3	1	2	3	2	2	fell.	
Bura László g. kath.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.	
10. Czimmermann Tibor	3	3	2	2	4	3	3	4	2	2	2	2	2	jav.	
Darabánt Endre	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	fell.	
Dobránszki Antal	1	3	2	2	4	2	4	4	2	2	2	2	2	ism.	
Donka József	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	fell.	
Dőry László	1	1	1	1	2	1	2	1	1	2	1	1	1	fell.	
15. Fodor Gyula	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.	
Frimmer Pál	1	2	1	1	1	2	1	2	1	2	1	1	1	fell.	
Harkányi Károly	1	1	1	1	1	2	2	2	1	2	1	1	1	fell.	
Jurcsó József	1	2	2	1	2	2	2	2	1	2	2	2	2	fell.	
Kádas Albert	1	2	2	2	3	4	4	3	2	2	3	2	2	jav.	
20. Komán János	1	2	3	2	2	2	3	4	2	2	2	2	2	jav.	
Kovács József	1	2	2	3	3	4	4	4	2	2	2	2	2	ism.	
Kövári Gábor g. kath.	2	2	3	3	2	2	2	3	2	2	2	1	1	fell.	
Lakatos Gyula	1	2	1	3	2	4	4	2	1	1	3	3	3	jav.	
Láng Béla	2	2	1	2	2	2	2	2	1	2	1	1	1	fell.	
25. Lőkös László	2	3	2	2	4	3	4	4	2	3	2	2	2	ism.	
Makóczy Géza	3	2	2	2	3	2	3	3	2	3	2	2	2	fell.	
Márka Béla	1	2	2	1	2	2	2	2	1	2	2	2	2	fell.	
Márton Géza	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	fell.	
Mertz Gábor	1	1	1	2	2	2	2	1	1	2	1	1	1	fell.	
30. Munkhárt Béla	2	1	1	2	2	2	1	2	1	2	1	1	1	fell.	
Obergessel Lajos	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	fell.	
Pap Ferenc	2	2	1	2	2	2	2	3	2	2	1	1	1	fell.	
Papolczi Antal	1	2	3	3	2	3	4	4	2	2	3	2	2	jav.	

A tanuló neve és vallása	Erkölcsei viselet	Szorgalom	Hit- és erkölcstan	A nemzeti élet									A tanítótest. ítélése
				ideális tárgyai						gyakorl. tárgyai			
				Olvasás	Nyelvtan	Írás	Fogalmazás	Földrajz	Ének	Számolás	Rajzolás	Játék-torna	
Papolczi László	1	2	3	3	3	4	4	4	2	3	3	2	ism.
35. Páskándi Gergelyg. kath.	1	1	1	2	1	3	2	2	1	2	3	2	fell.
Podolák Ignác	1	2	3	2	3	2	2	3	2	3	1	2	fell.
Pulini István	1	1	2	1	1	1	2	2	1	1	1	1	fell.
Radlinszky József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Répánszki Ferenc	2	3	3	2	3	2	2	3	2	2	2	2	fell.
40. Rézműves Sándor	1	3	3	4	3	4	4	4	2	3	3	2	ism.
Róth Béla	1	2	2	2	1	2	2	3	1	2	1	2	fell.
Rózsa Jenő	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Schroff Emil	2	3	3	2	4	4	4	4	2	3	3	3	ism.
Schwarczkopf István	1	2	2	2	2	2	3	2	2	1	2	2	fell.
45. Somlyai János g. kath.	3	2	2	2	2	3	3	3	2	2	2	2	fell.
Stika Ferenc	3	3	3	2	2	3	3	3	2	2	2	2	fell.
Szabó István	1	1	1	1	1	3	2	1	1	1	2	1	fell.
Szekeres Pál	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Toldy József	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1	fell.
50. Tóth Sándor	1	2	1	2	1	2	2	3	1	2	1	1	fell.
Trefszker József	3	2	3	2	2	2	3	3	2	2	2	2	fell.
Varga Sándor	2	1	1	1	2	3	3	2	1	1	2	2	fell.
Váraljai Károly	1	1	1	2	1	2	2	2	1	2	1	1	fell.
Vári Sándor	1	1	2	1	2	3	2	2	1	2	2	2	fell.
55. Váry Gyula	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Vekker János	1	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	fell.
Magántanuló:													
Göbl Zoltán	—	—	—	1	1	1	1	1	—	1	1	—	

Állandó betegek: Budai Gábor, Nagy László.

Kimaradtak: Dula Zoltán, Egner Károly, Grád Mihály, Lasztóczi Ferenc, Lasztóczi László.

Eltávozlak: Miskolczi Sándor, Ternován Leonidász.

Osztálytanító: **Mondik Endre.**

A tanuló neve és vallása	Erkölcsei viselet		A nemzeti élet										A tanítótest. ítélete	
	Szorgalom	Hit- és erkölcsstan	ideális tárgyai					gyakorl. tárgyai						
			Olvasás	Nyelvtan	Írás	Fogalmazás	Földrajz	Ének	Számolás	Rajzolás	Játéktorna			
Salánki Emil	1	2	3	2	2	2	2	3	2	2	2	1	2	fell.
35. Skrabatovics Imre	1	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	2	2	fell.
Sózer István	2	3	3	2	3	2	2	3	2	2	2	2	2	fell.
Steib Sándor	2	1	1	1	1	2	1	1	2	2	2	2	1	fell.
Szabó Lajos	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	fell.
Szandai József	2	3	3	2	3	1	2	3	2	3	1	2	2	fell.
40. Szelics Ferenc	2	2	2	2	2	1	1	3	1	2	1	2	2	fell.
Szentgyörgyi Béla	2	2	1	1	2	2	2	1	1	2	3	1	1	fell.
Szilágyi Mihály g. kath.	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	fell.
Sztojka Tibor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Sztróchák László	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1	1	1	fell.
45. Szűcs József	2	3	3	2	3	3	4	3	3	4	3	3	3	jav.
Villon Károly	2	2	2	2	2	2	3	3	2	3	2	2	2	fell.
Vizsnyovszki János	3	3	3	2	2	3	2	3	2	2	2	2	2	fell.
Zsirkó Gyula	2	3	3	2	2	1	2	3	2	2	2	2	2	fell.

Magántanuló: Világossy Zoltán.

Eltávoztak: Braun Ottó, Gacsályi Sándor ref., Gulyás Zoltán, Klobucaric Milán.

Meghalt: Kádas Ferenc.

Osztálytanító: **Jankovics János.**

Ötödik osztály.

A tanuló neve és vallása	Erkölcsei viselet		A nemzeti élet ideális tárgyai								A nemzeti élet gyakorlati tárgyai					A tanfőtestület ítélte	
	Szorgalom	Hitt- és erkölcsstan	Olvadás	Nyelvtan	Írás	Fogalmazás	Földrajz	Történelem	Polgári jogok és kötelességek	Ének	Számolás és mérésstan	Természetrajz	Természettan	Gazdasági gya- korlatok	Rajzolás		Játékorna
	Bab Sándor g. kath.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3		3
Bauer József	2	3	2	2	3	2	2	3	3	3	2	3	3	3	3	3	fell.
Dobos Béla	2	3	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	3	2	fell.
Frimmer József	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	fell.
5. Janta István	2	3	2	3	3	3	3	3	2	2	3	3	3	3	3	2	fell.
Kegye István	1	1	1	2	1	2	2	1	1	1	2	1	1	2	2	2	fell.
Kovács Mihály	2	3	2	3	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3	3	3	fell.
Kőszegi Ferenc	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Lévai Béla	3	3	2	3	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	fell.
10. Lukácsovics János	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1	2	2	1	fell.
Mazurek Olivér	2	3	2	3	3	3	3	3	3	1	3	2	2	3	3	2	fell.
Nagy Sándor	1	3	3	3	3	2	2	3	3	2	3	3	2	3	2	2	fell.
Pethő Lajos	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	fell.
Schrepler Sándor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
15. Stika István	1	2	2	3	2	2	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2	fell.
Szalai Jenő	1	2	1	2	3	2	2	3	3	3	1	3	2	2	2	2	fell.
Szandai János	2	3	2	2	3	2	3	3	3	2	3	3	3	3	3	2	fell.

Kimaradtak: Kovács Károly, Pulini Péter.

Eltávozott: Vései József.

Osztálytanító: Juhász József.

Hatodik osztály.

A tanuló neve és vallása	Erkölcsei viselet		A nemzeti élet ideális tárgyai										A nemzeti élet gyakorlati tárgyai				A tanítótestület ítélete	
	Szorgalom	Hit- és erkölcsstan	Olvasás	Nyelvtan	Írás	Fogalmazás	Földrajz	Történelem	Polgári jogok és kötelességek	Ének	Számolás és mérés	Természetrajz	Természetian	Gazdasági gya- korlatok	Rajzolás	Játéktorna		
Barnucz Sándor g. kath.	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	1	2	2	2	2	3	2	fell.
Boldán Mihály g. kath.	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	2	2	2	1	2	2	2	fell.
Didek József	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3	3	2	3	2	2	fell.
Gyurkán Mihály g. kath.	2	3	2	2	2	1	2	3	2	3	2	3	3	2	2	2	2	fell.
5. Kovács Mihály	3	3	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	fell.
Kozma János g. kath.	2	2	2	2	2	2	1	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2	fell.
Palatkai János	2	3	2	3	3	2	3	3	3	2	2	2	2	2	3	3	3	fell.
Papp István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Rácz Lajos	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
10. Simon Ferenc g. kath.	1	2	1	1	2	2	1	2	2	2	1	2	2	1	2	2	2	fell.

Eltávozott: Jékel István.

Osztálytanító: Juhász József.

STATISZTIKAI KIMUTATÁS A TANULÓKRÓL.

A tanulók általános áttekintése.

Osztály	Létszám					Vallás			Anyanyelv		Szülői lakóhely		Magaviselet			Szorgalom				Előmenetel			
	Fölvétetett	Kimaradt	Eltávozott	Meghalt	Év végén maradt	Róm. kath.	G. kath.	Ref.	Magyar	Román	Helybeli	Vidéki	Dicséretes	Jó	Tűrhető	Dicséretes	Jó	Változó	Hanyag	Felléphet a köv. osztályba	Javító vizsgálatot tehet	Ismétel	Osztályozva nem lett
I.	63	1	3	—	59	50	9	—	58	1	58	1	33	22	4	26	11	15	7	48	8	3	—
II.	61	4	3	—	54	47	6	1	54	—	54	—	35	16	3	19	19	9	7	45	5	4	—
III.	65	5	2	—	58	52	6	—	58	—	54	4	40	10	6	19	28	9	—	42	7	7	2
IV.	53	—	4	1	48	39	9	—	48	—	45	3	16	25	7	15	16	14	3	44	4	—	—
V.	20	2	1	—	17	16	1	—	16	1	16	1	8	7	2	3	4	10	—	17	—	—	—
VI.	11	—	1	—	10	5	5	—	10	—	10	—	3	6	1	2	3	5	—	10	—	—	—
Összesen	273	12	14	1	246	209	36	1	244	2	237	9	135	86	23	84	81	62	17	206	24	14	2

A tanulókat illető rendtartási és fegyelmi szabályok.

1. §. Minden tanuló köteles a tanításra kitűzött órákra tanszereivel ellátva pontosan és tisztán öltözködve megjelenni. Öltözete lehet ócska, foltozott, de ne legyen piszkos, vagy rongyos.

2. §. Rendes istentiszteletek-, körmenetekről alapos ok nélkül senki el nem maradhat.

3. §. Az iskolai előjáróság és a tanító iránt minden tanuló tisztelettel és engedelmességgel viseltessék; tudván azt, hogy Isten és szülők után előjáróinknak, tanítóinknak tartozunk legnagyobb hálával.

4. §. Minden tanuló köteles a feladott leckéből teljesen elkészülve jönni iskolába, ott a tanító előadását figyelmesen hallgatni és magát illedelmesen viselni.

5. §. Az iskolába semmiféle játékot, vagy egyéb oda nem való tárgyat magával hozni, ilyent tanulóársaitól elvenni, vagy cserélni nem szabad. Szintoly kevésbé szabad a szülők engedélye nélkül valamit eladni, megvenni, vagy elajándékozni.

6. §. Az iskola a tisztaság helye; azért az épületet kívül-belül bepiszkolni, a padokat, táblákat bemocskolni, vagy azokba nevetet, vagy bármit is belefarnagolni; az iskola szereit rongálni, vagy más tanuló könyveit, írásait, ruháit bemocskolni, vagy bármiként megsérteni; az árnyékszék falait befirkálni szigoruan tilos. A piszkoló vagy romboló gyermeknek nem csak az okozott kárt kell megtéríteni, hanem a kihágás fokához mérten meg is lesz fenytve.

7. §. Az iskola nagy családot képez; azért szeressék egymást a tanulók, mint jó testvérek. Egymást bármi okkól bántalmazni, csúfolni, nemzetiségéért, vallásáért vagy bármi testi hibájáért kigúnyolni, lenézni, sértegetni, valamint egymás közt civakodni, verekedni, — mivel ezek által a keresztény szeretetet sértenék, — szigoruan tilos.

8. §. Ha valamely tanuló a tanításról, istentiszteletről bármely okból elmarad, a mulasztást a legelső alkalommal írásban tartozik igazolni; az ilyen igazolványt azonban csakis a szülők vagy pedig a szállást adók állíthatják ki.

9. §. A tanulók kötelesek az iskolai órák bevégezése után csendesen és rendesen hazamenni. Ácsorogni, szaladgálni, lármázni, dobálózni, bárkit vagy bármit bántalmazni, a házak falait, kapukat, kirakatokat, kerítéseket befirkálni, a házak csengőit meghuzni szigoruan tilos.

10. §. Minthogy a becsülettudás, az illemesség különösen ajánlja a gyermeket, azért az igazgatót, tanítókat, egyházi és világi személyeket, vagy öregebb koruakat — bárhol is találkozzék velük — kalapleemeléssel, „Dicsértessék a Jézus Krisztus“ szép köszöntéssel üdvözölje.

Ha a szülők vagy gyámok gyermekeikről vagy gyámoltjaikról bővebb felvilágosítást óhajtanak nyerni, forduljanak egész bizalommal az illető tanítóhoz, aki a gyermek egyéb hajlamairól s jellemfejlődéséről szíves készséggel nyujt szóval is bővebb tájékozást.

Mindenekben pedig a szülők és gyámok iparkodjanak a gyermek nevelését — annak jövője érdekében — otthon akként irányozni, hogy a család az iskolával karöltve teljesitheti nevelési fontos feladatát s a vallás-erkölcsi irány — amely alapja minden jó nevelésnek — a tanítás egész tartama alatt átszövődjék ugy a családi, mint az iskolai vezetés intézkedésein. Igy lesz az iskola nemcsak tanítója, hanem nevelője is a gyermeknek.

Értesítés.

A szatmárnémeti róm. kath. püspöki fiu-népiskolába a tanulók beírása az 1909—1910. iskolai évre szeptember hó 1., 2., 3. és 4.-én történik délelőtt 8 órától 11 és fél óráig. — Fölkéretnek a szülők és gyámok, hogy iskolaköteles gyermekeiket és gyámoltjaikat sziveskedjenek ezen idő alatt beírtni, mert azon időn túl csak fontos okok alapján vehetők fel a növendékek.

Hogy az egyes osztályok túltömöttsége kikerültessék, a beíratások első három napján (szeptember 1., 2. és 3.-án) első sorban a helybeli és vidéki **róm. kath. vallású tanulók** lesznek felvéve; ezután vétetnek fel a más vallású növendékek oly számban, amint azt a helyi viszonyok osztályonként megengedik.

Az iskolai év ünnepélyes megnyitása szeptember hó 5.-én lesz. A rendes tanítás szeptember hó 6.-án veszi kezdetét.

Az elemi népiskola első osztályába nem vehető fel azon gyermek, aki **életének hatodik évét** még nem töltötte be. — Az első osztályba való beírásnál szatmárnémeti születésű és róm. kath. vallású gyermekek születési bizonyítványát (anyakönyvi igazolványát) nem szükséges bemutatni, mivel ezek születésére vonatkozó adatok hivatalból jutnak el az iskola igazgatóságához.

A más iskolából jött tanulók nyilvános bizonyítványuk és anyakönyvi kivonatuk, valamint oltási bizonyítványuk felmutatása után, a bizonyítvány nélkül jelentkezők a felvételi vizsgálat sikeres kiállása után vétetnek fel bizonyítványuknak, illetve ismereteiknek megfelelő osztályba.

A javító- és magánvizsgálatok a beírás napjain: szeptember hó 1., 2., 3. és 4.-én tartatnak meg.

Szatmár-Németi, 1909. évi június hó 24.

**A róm. kath. püspöki fiu-népiskola
igazgatósága.**

Tartalom:

	Lap
A népiskolai növendékeknél leggyakrabban előforduló hibákról	3
Adatok az 1908—1909. tanév történetéhez	6
A róm. kath. iskolaszék tagjai	18
A tanítótestület	19
Az érdemjegyek és rövidítések magyarázata	20
Érdemsorozat	21
Statisztikai kimutatás a tanulókról	31
A tanulókat illető rendtartási és fegyelmi szabályok	32
Értesítés az 1909—1910. tanévre	34